

Тихолаз В.О., Школьніков В.С., Стельмашук П.О., Руцька І.А.,
Лопаткіна О.П., Грищенко Ю.В., Залевський Л.Л.

Впровадження комп'ютерного оцінювання знань студентів у
навчальний процес кафедри анатомії людини

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» основними завданнями вищого навчального закладу є провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраними ними спеціальностями (розділ VI, ст.26, п.1). Діяльність вищого навчального закладу провадиться на принципах автономії та самоврядування (розділ VI, ст.32, пЛ), вищі навчальні заклади мають право самостійно визначати форми навчання та форми організації освітнього процесу, самостійно розробляти та запроваджувати власні програми освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності (розділ VI, ст.32, п.2).

Перевірка й оцінювання знань і умінь студентів - активний процес, що є важливою складовою процесу навчання, адже результат контролю характеризує рівень оволодіння студентами знань, умінь і навичок згідно з вимогами навчальних програм. Удосконалення ефективності контролю є головною умовою підвищення якості навчально-виховного процесу, а, отже і підготовки висококваліфікованого і конкурентноспроможного медичного працівника. Скорочення аудиторного навантаження, як одна з умов кредитно-трансферної системи, передбачає впровадження нових методів оцінювання знань студентів. Тому, виправданим буде застосування методів, які не передбачають значних витрат навчального часу на виконання завдань студентами та часу викладача на їх перевірку, забезпечать можливість одночасного оцінювання великої кількості студентів, можливість контролю широкого діапазону навчального матеріалу, дозволять об'єктивніше оцінити набуті знання, в короткі терміни інформувати студентів про результати.

Одним із сучасних ефективних методів контролю знань студентів є тестування. Проблема об'єктивної оцінки знань студентів має важливе і багатопланове значення. Під час тестування усі учасники отримують однакові завдання, є в однакових умовах і оцінюються згідно з однаковими критеріями оцінювання відповідей. Такий підхід до організації контролю знань дозволить об'єктивно визначити рейтинг кожного студента.

У 2015-2016 навчальному році на кафедрі анатомії людини Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова була розроблена і впроваджена програма комп'ютерного оцінювання знань студентів. При складанні тестів чергуються завдання з різними формами подачі даних, що дозволяє знизити ймовірність перевтоми, яка зумовлюється одноманітністю представлення інформації. Тестові завдання для студентів з дисципліни «Нормальна анатомія» складаються із ситуаційних задач відкритих баз даних МЛІ «Крок 1», тестових завдань для перевірки поточного теоретичного матеріалу та тестових завдань з фотографіями анатомічних препаратів. Такий набір завдань дозволяє комплексно оцінювати знання студентів (теоретичний матеріал та практичні навички), а також стимулювати студентів до роботи з відкритими базами даних МЛІ «Крок 1» та контролювати рівень їх підготовки.

На кожному практичному занятті опитування студентів здійснюється за допомогою комп'ютерного тестування, а підсумкові заняття оцінюються під час усного опитування студентів та перевірки знання практичних навиків на анатомічних препаратах.

Нами був виконаний порівняльний аналіз середнього балу успішності за результатами поточного комп'ютерного оцінювання знань та усного підсумкового опитування з дисципліни «Нормальна анатомія» (розділи «Остеологія» та «Остеосиндесмологія») у 723 вітчизняних студентів I курсу медичного факультету № 1 ВНМУ імені М.І. Пирогова які не мали пропусків занять.

В результаті проведеного аналізу встановлено, що середній бал з розділу «Остеологія» за результатами комп'ютерного оцінювання знань студентів становить 3,9, а за результатами усного опитування студентів викладачами кафедри - 3,6. Різниця склала 0,3 бали. Розбіжність більше 1,0 балу між результатами усного і комп'ютерного оцінювання була виявлена у 99 студентів, що становить 13,7%.

В результаті проведеного аналізу встановлено, що середній бал з розділу «Остеосиндесмологія» за результатами комп'ютерного оцінювання знань студентів становить 4,1, а за результатами усного опитування студентів викладачами кафедри - 4,0. Різниця склала 0,1 бали. Розбіжність більше 1,0 балу між результатами усного і комп'ютерного оцінювання була виявлена у 103 студентів, що становить 14,2%.

Як видно з результатів аналізу, при майже однаковому середньому балі розбіжність результатів під час тестового опитування і усного незначна. Тому, можна говорити про взаємозамінність усного опитування тестовим контролем.

Поряд з позитивними варто відзначити і негативні особливості тестового контролю. В процесі вирішення тестового завдання завжди існує ймовірність випадкового вибору правильної відповіді. Тестовий контроль збіднює міжособистісне спілкування, не дає можливості прослідкувати логіку міркувань студента, сприяє стандартизації мислення без урахування розвитку особистості.

Проте, комп'ютерне тестування дозволяє швидко отримати результати випробування, звільняє викладача від трудомісткої роботи по обробці результатів тестування, створює позитивну мотивацію у студентів. Водночас, тестування не заперечує інші традиційні форми контролю знань, які включають безпосереднє спілкування викладача зі студентами, тому є виправданим (доведеним) комбінування різних форм контролю знань студентів при вивченні дисципліни «Нормальна анатомія».

